

שם המועמד : רשי קור , Rashi khur

תחום פעילות המועמד : חינוך , Education

שם המגיש : עומר שלו , Omer Shalev

שם בית הספר : חקלאי הכפר הירוק רמת השרון ע"ש לוי אשכול , Hakfar Hayarok, Ramat Hasharon

כיתה : ט'

"ראשית קריאה"

A chance to read

תארו לכם שלפניכם מונח ספר חלומותיכם , אותו ספר לו ערגתם כל חייכם, זה שיסחוף אתכם כך שלא תוכלו להפסיק לקרוא בו. אך ישנה רק בעיה אחת קטנה, הוא כתוב בסינית עתיקה ללא אפשרות לתרגום. מצב זה הוא סיטואציה יום יומית עבור עשרות אלפי ילדים בישראל הסובלים מלקויות קריאה, שעבורם אותו ספר מודפס המונח על השולחן לפנייהם, הוא לא יותר מרצף אותיות חסרות משמעות וריקות מתוכן המסתחררות בראשם, ממש כמו "סינית עתיקה".

כ- 40,000 ילדים בישראל מתמודדים עם לקויות קריאה. לקויות אלו, מתאפיינות בקושי בפענוח אותיות והרכבת משפטים, ואף לעיתים בחוסר יכולת מוחלט בהבנת הטקסט. כבר עם כניסתם למערכת החינוך, נתקלים תלמידים אלו בקושי רב, שכן מרבית חומרי הלימוד מוגשים באופן כתוב. לכן, ברוב המקרים, לא יוכלו אותם ילדים להפיק את התועלת המקסימאלית מתהליך הלמידה ולממש באופן מלא את הפוטנציאל הגלום בהם. לרוב, לקויות אלו גורמות לאותם ילדים לתחושה של חוסר יכולת, דימוי עצמי נמוך ואף לעיתים לתחושת כישלון עמוקה.

אבל כל זה יכול להשתנות! כל אותם ילדים יכולים להרגיש אחרת, כך מאמין רשי קור, עליו בחרתי לכתוב את חיבור זה. רשי קור נולד בשנת 1972 באוהיו שבארצות הברית. כבר בילדותו, אובחנה אצל רשי לקות קריאה, אשר הפכה את שנות לימודיו למורכבות הרבה יותר. בלימודי התואר הראשון, למד רשי מדעי המדינה באוניברסיטת "ישיבה" אשר בניו יורק, ותכנן לעסוק בעריכת דין. לצד לימודיו, הדריך רשי בתנועת נוער דתי- ציוני במישיגן, שם גילה לראשונה את אהבתו ומסירותו לילדים. בעקבות זאת, החליט, כי בבגרותו ירצה לעסוק במקצוע בו יוכל לעזור לילדים, לכן בתואר השני, בחר ללמוד פסיכולוגיה חינוכית. בשנת 1996, כאשר היה בן 24, עלה רשי לישראל, וכיום הוא עובד כפסיכולוג חינוכי במעלה אפריים.

במסגרת מקצועו, מלווה רשי מדי יום את אותם ילדים המתמודדים עם לקויות למידה, מייעץ למסגרות חינוכיות, ואף פיתח מבחן אינטליגנציה חדש עבור ילדי ישראל. לאור חוויותיו האישיות כילד המתמודד עם לקויות קריאה וניסיונו העשיר כפסיכולוג חינוכי, הבין רשי כי לרוב גלומים באותם ילדים כישרונות מיוחדים. במקרים רבים, החברה הישראלית ומערכת החינוך "פוסחת" על הילדים הללו ולא מסייעת להם לממש את הפוטנציאל האדיר שלהם, דבר הגורם להם לעתים לתחושת תסכול וחוסר יכולת להשתלב,

ובכך אנו, החברה הישראלית, מפסידים אנשים וכישורים שהיו תורמים רבות לקדמה ולחדשנות הישראלית.

לאור אותן תובנות, פיתח רשי בהתנדבות מיזם מיוחד במינו, שיאפשר לילדים הסובלים מלקויות קריאה, להאזין לספרי הילדות האהובים והמוכרים שלנו באופן דיגיטלי, הן בעברית והן בערבית. כל זאת בעזרת פלטפורמה חינוכית ונגישה, המסופקת ללא עלות עבור כל ילד הסובל מלקויות קריאה. פלטפורמה זאת מאפשרת האזנה מכל מקום ובכל שעה, וניתנת להתקנה על כל סוגי המכשירים. בעזרת אותה פלטפורמה, יוכלו ליהנות ילדי החינוך המיוחד מסביבת לימוד המותאמת להם, סביבה שבעזרתה יוכלו ללמוד כשווים ולחיות לצד הלקות.

רשי קור מהווה עבורי דמות להשראה והוא הגיבור האישי שלי, אדם שהשפיע על חיי באופן משמעותי, אדם אשר גרם לי להבין שניתן להוביל לשינוי חברתי אמיתי. החל מהתמודדות האישית עם הקשיים בתור ילד, ודרך רתימת החוויה האישית וניתובה לעשייה חברתית ולתרומה לקהילה כמבוגר. רשי מדגים לנו הלכה למעשה ערכים של עזרה לזולת ונתינה אישית, לצד מימוש ערכים חברתיים כמו שוויון חברתי ושילוב אוכלוסיות בעלות קושי. לאור זאת, אני מאמין כי יש להעניק את פרס "דן דויד" לרשי קור.

"חוסנה של חברה נמדד ביחסה לחלשים שבתוכה..."

חברה חזקה שומרת על השרשרת ועל הלכידות של כולם,

בכך שהיא מחזקת גם את החוליות החלשות".

(מתוך חזונו של טשרניחובסקי)

מיזמו של רשי קור, מהווה דוגמא ומופת לעשייה חברתית ומממש את חזונו של טשרניחובסקי. שימוש במיזם הספרים המוקלטים, יפתח צוהר עבור כל אותם ילדים הסובלים מלקויות קריאה, דרכו יוכלו לפרוץ גבולות ולצאת אל העולם הגדול ואל חייהם הבוגרים כשווים. תלמידי החינוך המיוחד, ייקבלו לראשונה שוויון הזדמנויות, דבר שישפיע על כל המשך חייהם ושילובם בחברה הישראלית.

שנות הילדות הינן השנים המעצבות ביותר בחייו של האדם, כך טענו הוגים חינוכיים רבים וביניהם גם יאנוש קורצ'ק. בשנות ילדותו, רוכש האדם כלים מגוונים ולומד להכיר את העולם כהכנה לחייו הבוגרים. מכיוון שרוב הידע בגילאי בית הספר והגן נגיש באמצעות המילה הכתובה, הן ברשת והן בספרים, יכולת הקריאה הינה חיונית להתפתחות תקינה בגילאים הללו. לכן ילדים הסובלים מלקויות קריאה, עשויים לפתח פערים לימודיים וחברתיים ולחוות חוויות של חוסר הצלחה, המלוות לרוב בתסכול. מיזם הספרים המוקלטים מאפשר לאותם ילדים, לרכוש את הידע הנדרש להם, תוך חוויה של הצלחה ושוויון שמביאה להעצמה אישית. המיזם מאפשר להם הזדמנות שווה להשתלב במסגרות לימודיות עם ילדים רגילים בני גילם, ובכך מממש ערכים חברתיים של תמיכה באוכלוסיות חלשות ושילובן בכלל, תוך יצירת שוויון הזדמנויות.

בנוסף, בגילאים האלו נבנה הדימוי העצמי של האדם, הכולל בתוכו חוזקות וחולשות, המושפעות מחוויותיו של אותו אדם ויחסה של הסביבה אליו. לכן, מיזם הספרים המוקלטים, ישנה את חווית ילדותם של אותם ילדים באופן ניכר ויתרום לפיתוח אמונתם העצמית וביטחונם האישי. דבר זה יוביל את אותם ילדים להיות אזרחים מעורבים ותורמים לחיי הקהילה. בראיון מיוחד מטעם ערוץ עשר, סיפרו הילדים מבית הספר לחינוך מיוחד "נעורים", כי מיזם הספרים המוקלטים פתח בעבורם עולם חדש, מרתק ומעשיר שלא היה פתוח בפניהם קודם. עוד העידו הילדים כי חלק גדול מהם נהיו אופטימיים יותר לגבי עתידם ושילובם בחברה הישראלית.

במסגרת מקצועי, נפגש קור עם אותם ילדים על בסיס יום יומי. בראיון שערכתי עמו, סיפר לי רשי כי ילדים אשר הוא מלווה כבר תקופה ארוכה, סיימו לראשונה ספר בעצמם. "אין מילים לתאר את תחושות השמחה שעלו מהם ומהוריהם, זמן רב אני מלווה אותם, ולראשונה ראיתי אותם קורנים מאושר, דבר התורם לפיתוח המוטיבציה שלהם ולהבנה שגם הם יכולים להצליח. כעת, אותם ילדים ניגשים לספריהם וללימודיהם בכלל, ביתר רצינות ובהבנה שבעזרתם יוכלו להמשיך להתפתח ולהתקדם". מחוויות הילדים, עולה בבירור כי בעזרת מיזם הספרים המוקלטים יוכלו הילדים להשתלב בעולם בו יש להם מקום כשווים. עולם אשר יהיה להם אכפת ממנו, ולו יהיה אכפת מהם בחזרה.

כל ערב, בזמן בו אני מהרהר על העולם, כאשר אני עוצם את עיני ונשכב לישון, אני נזכר באותו מיזם של רשי, וחיוך רחב מצטייר על פני. מיזמו של רשי גורם לי להבין כי ערבות הדדית ותרומה לקהילה הם לא סתם מושגים שנזרקים לחלל האוויר בבית הספר היסודי. אני מדמיין את עתידי ואת המשך חיי כחלק מקהילה תומכת, כזאת שאוכל לתרום לה, ובתמורה תתרום לי בחזרה, "אחד בשביל כולם וכולם בשביל אחד".

מרבית הניסיונות לשילוב ילדים בעלי לקויות בחברה, מתאפיינים בהקמת מוסדות ובתי ספר מיוחדים, בהם ניתן דגש יתר על שיפור המיומנויות הלקויות בתלמידים. עצם הריכוז של אותם ילדים במסגרות ייחודיות, יוצר הפרדה והרחקה נוספת של אותם תלמידים מבני גילם ולעיתים גם פערים ניכרים בקצב הלימוד. מיזם הספרים המוקלטים, מהווה דרך לשילוב ילדי החינוך המיוחד בחינוך הרגיל ומאפשר להם ליהנות מתהליך למידה מיטבי לצד המגבלות.

מעבר ליתרונות החברתיים הקיימים בשילוב אותם הילדים במערכת החינוך הרגילה, קיימים גם יתרונות כלכליים. שילובם של אותם ילדים במערכת החינוך הרגילה, יאפשר פינוי משאבים המושקעים במסגרות חינוך מיוחדות, והשקעתם בשילוב אותם ילדים במסגרות הרגילות. יש להניח, כי צעד זה, לצד היתרונות החברתיים הגלומים בו, יביא גם לחיסכון והתייעלות. בנוסף על כך, אותם ילדים יגדלו להיות אזרחים תורמים ומועילים לחברה הישראלית, ולא לכאלה שיהוו נטל עבודה.

"טוב לתת כשנשאלים, אך טוב יותר לתת מבלי להישאל - לתת מתוך הבנה".

(-גיבוראן חליל ג'ובראן)

כאדם המתמודד בעצמו עם לקויות קריאה, חווה רשי על בשרו את הצורך העז אצל אותם אנשים, הצורך לפלטפורמה נוחה ונגישה שתאפשר לחיות ולהתפתח לצד הלקות. בריאיון אישי שערכתי עמו, סיפר לי רשי כי בילדותו הרגיש תסכול רב על כך שלמרות רצונו להצליח בלימודים, הדבר נמנע ממנו בשל הלקות, דבר שלוה ברוב המקרים בתסכול וחוסר אונים, ממש כמו ילד קטן הניצב מול קיר גבוה ולא מסוגל לעבור אותו. את מיזמו פיתח רשי, כאשר מטרה אחת בלבד עמדה מנגד עיניו, והיא לאפשר לילדים הסובלים מלקויות קריאה לחוות חווית ילדות שונה ממה שהייתה לו. בפועלו, רשי מהווה השראה ומודל לחיקוי, זאת תוך שהוא מפגין ערכים של עזרה לזולת, נתינה ללא כוונת רווח ודוגמא אישית.

רשי קור משמש דוגמה לכך, שאדם אחד בעל חזון, אדם שמשוהו "בוער בו" מבפנים, מסוגל לשנות מציאות של חברה שלמה. בעקבות מיזמו, רשי קור מעודד אנשים רבים לפעילות קהילתית וחברתית, המונעת על בסיס ערכי ערבות הדדית ועשייה למען האחר, שני העקרונות החשובים ביותר לקהילה מאוחדת וחזקה. רשי רתם את חוויותיו ואת קשיו האישיים אותם חווה, לעשייה המשנה את מציאותה היומית של אוכלוסייה שלמה. בעזרת מיזמו, נותן רשי ביטוי לערכים חברתיים נעלים, ביניהם שילוב חברתי, עזרה לחלש ושוויון הזדמנויות, זאת לצד ערכים אישיים של תרומה לזולת ונתינה ללא מטרות רווח, וכל זאת דרך יצירת שיפור משמעותי באיכות חייה של אוכלוסייה שלמה. רשי עודד אנשים רבים, וביניהם גם אותי, להפסיק לשבת בחיבוק ידיים מול המציאות הקיימת, הוא גרם לי להבין שבעת הצורך ניתן לשנותה. אני סבור כי רשי קור הוא גיבור ודמות לחיקוי, לכן אמליץ להעניק לו את פרס "דן דויד".

רשימת מקורות מידע:

- ראיון אישי עם רשי קור
- כתבה על המיזם בערוץ 10- הפסיכולוג שיוצר בחינם ספרי שמע לילדי החינוך המיוחד
<https://www.10.tv/shishiayala/145834>
- מחוץ לבועה – רשי קור – פסיכולוג חינוכי- יוזם Israel Audio Book Project
<https://www.facebook.com/mihotzlboa/videos/1691825347557052>
- אתר המיזם:
[/https://www.israelaudiobookproject.org](https://www.israelaudiobookproject.org)